

DEBATT

E-post: debatt@vk.se Telefon: 090-17 60 77

■ Välkommen att skriva på Debattsidan!

Mejla din debattartikel till debatt@vk.se eller skicka på adress: VK:s debattredaktion, 901 70 Umeå. Debattartiklar ska skrivas speciellt för Västerbottens-Kuriren och alltid undertecknas med namn. Debattinlägget bör inte vara längre än 4 500 tecken, repliker 1 500 tecken. Endast en replik per skribent.

INFRASTRUKTUR

När ledande experter på alkohol- och folkhälsopolitik har starka invändningar mot förslaget, som exempelvis i yttrandet från Karolinska institutet, känner man oro över hur väl dagens politiker satt sig in i EU-rätten och argumenten som en gång gav Sverige rätten att behålla Systembolagets monopol. Det skriver Bertil Forsberg, ordförande för Västerbottens läns Nykterhetsförbund.

Förstår politikerna kärnfrågan kring gårdsförsäljning?

■ Remisstiden för förslaget om så kallad gårdsförsäljning av alkohol pågick till 10 juni. Betänkandet (SOU 2021:95) har föranlett politiker att uttala stora förhoppningar om en god framtid för små alkoholproducenter.

Samtidigt har kommit varningar från experter om stora konsekvenser ifall förslaget skulle bli verklighet och EU-domstolen kunna upphäva det svenska undantaget att av folkhälsoskäl låta Systembolaget ha monopol på försäljningen.

Iremissyttrandet från Karolinska institutet avstyrks utredningens förslag. KI skriver bland annat "förslaget i utredningen innebär dock att de nya försäljningspunkterna inte behöver vara förlagda till landsbygden, och inte heller bygga på egenodlade produkter. Detta talar för att snarare än landsbygdsutveckling främjar förslaget en utökning av försäljningspunkter för alkohol".

KI konstaterar att detta förslag både innebär gynnande av svenska produkter och inför EU minskar trovärdigheten i de svenska argumenten för undantaget där Systembolaget medges ensamrätt på butiksförsäljning i Sverige.

Västerbottens läns nykterhetsförbund (VLN) har sänt en enkät till riksdagspartierna i Västerbotten där vi frågat om utredningsförslaget: I utredningsförslaget om s k gårdsförsäljning av alkohol finns inga krav på att några råvaror ska vara odlade av tillverkaren eller ens ha lokalt ursprung, inte heller att tillverkningen ska ske på landsbygden.

Man skulle få etablera tillverkning och försäljning mitt i ett affärs- och krogområde och göra t ex starköl eller sprit med enbart importerade råvaror. Vad anser du/ni om detta?

Elisabeth Björnsdotter (M) svarar utan några överväganden: "Bra att stimulera handeln."

Ewa-May Karlsson (C) svarar med en förhoppning: "Gårdsförsäljning är som ni skriver tillverkning, styr tyvärr inte mot lokala råvaror. Jag är ändå rätt

Bertil Forsberg är ordförande för Västerbottens läns Nykterhetsförbund.

KI konstaterar att förslaget om gårdsförsäljning både innebär gynnande av svenska produkter och inför EU minskar trovärdigheten i de svenska argumenten för undantaget där Systembolaget medges ensamrätt på butiksförsäljning i Sverige, skriver Bertil Forsberg. FOTO: CHRISTINE OLSSON

” Systembolagets monopol med dess innebörd för tillgänglighet, marknadsföring, ålderskontroll m.m. har gjort att Sverige har begränsat missbruk och alkoholskador jämfört med andra länder.

säker på att kunderna skulle prioritera försäljning med lokala råvaror och därför styra tillverkningen åt det hållet.”

Hans-Peter Karlsson (L) tycker att lika villkor är viktigt men det gäller inom Sverige: "Frågan innehåller två delar - som behöver behandlas var och en för sig. Var man tillverkar och i så fall säljer är knappast det som skall styra? Att man inte

har en "gård" eller ett läge som motsvarar det skall inte vara styrande. Sverige skall vara ett land där alla har möjligheter på samma villkor. Den andra delen av frågan, den är mer intressant. En tillverkningsprocess eller produkt kan vara unik - utan att råvarorna är det. Men det skall vara en lokal produktion - samma produkt skall inte tillverkas på massor av ställen som "lokal"."

Invändningar mot förslaget finner vi bara i svaren från socialdemokraterna och vänsterpartiet.

Peter Olofsson (S) förespråkar en alternativt uppläggning: "Vi värnar det svenska alkoholmonopolet. Vi ser de positiva effekterna som gårdsförsäljning skulle kunna ha för besöksnäringen, men vi vill inte äventyra monopolet. Vi anser att om förslaget ska genomföras bör det grundas på en lösning där Systembolaget utgör huvudman för försäljningen och tillverkarna av de alkoholhaltiga dryckerna utgör ett ombud. Där skulle ett kontrollsystem avseende ålderskontroll, kvalitet och öppettider vara av största vikt. Vi vill inte se att alkoholmonopolet hotas genom att andra aktörer tillåts vara huvudmän för alkoholförsäljningen i Sverige."

Gudrun Norborg (V) anser att gårdsförsäljning måste begränsas snävare än i förslaget: "Utredningen om gårdsförsäljning är en följd av januariavtalet mellan regeringen, Liberalerna och Centerpartiet. Vänsterpartiet har varit emot gårdsförsäljning sedan tidigare och stödjer inte heller detta förslag. Vi vill värna Systembolagets roll och betydelse i svensk alkoholpolitik. Om gårdsförsäljning skulle kunna tillåtas vill vi ha en snäv och tydlig definition av vad en gård och gårdsförsäljning ska vara.

När ledande experter på alkohol- och folkhälsopolitik har starka invändningar mot förslaget, som exempelvis i yttrandet från Karolinska institutet, känner man oro över hur väl dagens politiker satt sig in i EU-rätten och argumenten som en gång gav Sverige rätten att behålla Systembolagets monopol.

Ställ frågor om denna kärnfråga till toppkandidaterna på riksdags och regionlistorna! Systembolagets monopol med dess innebörd för tillgänglighet, marknadsföring, ålderskontroll m.m. har gjort att Sverige har begränsat missbruk och alkoholskador jämfört med andra länder.

BERTIL FORSBERG

INSÄNDARE

Telefon: 090-17 60 77 E-post: insandare@vk.se

KORTTYCKAREN!

Kösituationen på Arlanda beror enligt flygplatsen på brist på säkerhetskontrollanter. Under pandemin sades säkerhetspersonal

upp. Nu måste ny personal anställas, men rekrytering och säkerhetsprövning tar tid.
Lär av misstaget

Flerbarnstillägg suddar ut kvinnors fria val

Liberaler gick för hundra år sen i bränslen för liberalare regler för preventivmedel. Vi var med och tog fram den svenska abortträtten 1974, som fortfarande gäller idag. Svensk jämställdhet har formats av liberaler. Vi är liberala feminister och det har vi varit i över hundra år. Det är vi stolta över.

Sverige har idag andra jämställdhetsproblem som behöver tacklas. Ett av dessa är det ofrivilliga barnafödandet, främst bland många utrikes födda kvinnor.

Frågan har varit känslig att diskutera genom åren, inte minst på grund av att vänstern ansett det vara rasistiskt att lyfta upp utrikes föddas kvinnors situation. Vi kommer inte låta debatten föras utifrån vänsterns utgångspunkter att vissa frågor ska tystas ner.

För de flesta är ofrivilligt barnafödande något som hör historien till. Så är inte fallet för kvinnor som kommit till Sverige från länder där hederskultur dominerar. För att komma tillrätta med den orättvisan behövs kunskap.

Vi menar att information om familjplanering borde ges vid cellprovtagningstillfällen, på MVC eller BVC. Det ska inte handla om att påverka utrikes födda kvinnor i sina val. Tvärtom, det handlar om att värna deras möjlighet att göra ett

Det ska inte handla om att påverka utrikes födda kvinnor i sina val. Tvärtom, det handlar om att värna deras möjlighet att göra ett fritt och välinformerat val, skriver insändarskribenterna.

FOTO: GORM KALLESTAD/TT

DEBATTERA DENNA PÅ VK.SE

fritt och välinformerat val.

För att få slut på det ofrivilliga barnafödandet behöver vi förändra våra bidrag. Det finns ett högt och stigande flerbarnstillägg som gör att budskapet från samhällets sida blir "ju fler barn desto bättre". Det behöver ses över. Det ska vara kvinnans val som avgör – inte våra bidragssystem.

I Umeå tänker vi göra det vi

kan för att kvinnors förutbestämda plats inte ska vara vid spisen. Svensk jämställdhet ska gälla alla kvinnor, oavsett bakgrund.

Gulan Avci (L)

Jämställdhetspolitisk talesperson

Cecilia Elving

ordförande Liberala kvinnor

Maria Lindvall

ordförande Liberala kvinnor Västerbotten

Vill du skriva en insändare?

Gör så här: mejla till insandare@vk.se eller skicka på adress: Insändare, Västerbottens-Kuriren, 901 70 Umeå.

Insändare ska vara högst 2 000 tecken.

Insända texter kan komma att publiceras i Totalt Umeå.

Vi förbehåller oss rätten att korta och redigera texten och insänt material returneras inte.

Tänk på att vi vill att du alltid ska uppges namn, adress och telefon, även om du vill skriva under signatur.

Applåder ska inte skickas till Insändare utan läggs in via ett formulär på vk.se/appladen

VK

**Växeln:
090-17 60 00**

Västerbottens-Kurirens Media AB
Chefredaktör och ansvarig utgivare:

Jessica Wennberg
jessica.wennberg@vk.se

Vd: Jimmie Näslund
jimmie.naslund@vkmedia.se

Postadress:

901 70 Umeå

Besöksadress: Timotejvägen 40

För att mejla till någon på VK, skriv förnamn.efternamn@vk.se

Utebliven tidning:

Ring 090-17 61 99

Öppettider:

mån-fre kl. 08.00-12.00,

lördagar 09.00-12.00 eller mejla

utebliven@vk.se

Har du en postutdelad tidning - ring ditt lokala postkontor.

Prenumeration:

Ring 090-17 61 40 eller mejla kundservice@vk.se

För aktuella prenumerations- och användarvillkor se konto.vkmedia.se/villkor.

Läs tidningen digitalt

Ladda ned appen eVK eller läs på datorn via vk.se/evk.

Annonsering:

Företag: Ring försäljningsavdelningen, 090-17 61 00 eller mejla annonsbokning@vkmedia.se

Annonsinfo: vkmedia.se

Privat: Kundservice, 090-17 61 40

eller mejla privatannons@vk.se

Nyhetstips

Ring till oss på 090-17 60 10 eller mejla till redaktion@vk.se.

Du kan också skicka sms eller mms på 72 090.

Alla tipsares anonymitet är garanterad via källskyddet.

Extra känsliga tips kan också skickas till vår krypterade tipstjänst som nås via vk.se/tipsa.

VK:s texter och bilder lagras elektroniskt. Den som sänder material till VK förutsätts medge elektronisk lagring/publicering. VK ansvarar inte för insänt material.

Daily Print i Umeå AB

Vindelns kommun - förr och nu

Klas Granström i Hällnäs gör en jämförelse mellan förr och nu i Vindelns kommun.

För 50-60 år sedan satt det ett handfull personer på kommunalkontoret.

En kamrerare som skötte det ekonomiska, en byggnadsingenjör som svarade för det tekniska, en arvodesanställd på socialavdelningen. En arbetsledare som skötte det praktiska och till det lite skrivhjälp.

Kommunstyrelsens ordförande kallade till sammanträde några gånger i månaden.

Då hade Vindeln den lägsta kommunalskatten i landet.

Hur är det i dag? Enligt utsago sitter det nu ett 20-30 tal där, samtidigt som kommunen ligger på topplistan när det gäller skatt.

Förr fanns det både postkontor och banker i Hällnäs och Vindeln. Nu finns det ingenting kvar.

Förr fanns det sjukvårdsin-

Förr fanns det både postkontor och banker i Hällnäs och Vindeln. Nu finns det ingenting kvar, skriver Klas Granström.

FOTO: HENRIK KARMEHAG

rättningar både i Hällnäs och Vindeln. Nu återstår en halvtand Hälsocentral.

Förr fanns det många byskolor i kommunen. Nu har det jobbas för att få bort de som finns kvar.

Men det har gått bra för ansvariga. Några är nu etablerade regionpolitiker.

Klas Granström
Hällnäs

S satsar på ökad grundbemanning

Svar till "Orkar ej till pensionen" (VK 9/6):

Socialdemokraterna satsar pengar på ökad grundbemanning i budgeten för 2022 med 20 miljoner. I det förslag till budget från socialdemokraterna och miljöpartiet som ska fastställas i juni för 2023 så satsar vi ytterligare 13,5 miljoner för ökad grundbemanning.

För att få bättre scheman så måste man höja grundbemanningen. Det är via ökad grundbemanning som arbetsvillkoren kan förbättras för de som arbetar inom äldreomsorgen.

Hur man sedan använder den ökade grundbemanningen till att ev. minska delade turer eller minska antalet helgtjänstgöringar, det är upp till verksamheten att bestämma, men det måste följa lagar, avtal och de resurser man har för verksamheten. Med ökade resurser på ökad grundbemanning kan man förbättra arbetsvillkoren och scheman.

Carin Nilsson
Ordförande Äldrenämnden